

skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Ulriksdal 3 maj 2022

WWFs remissvar avseende Förslag till Gröna steg för Levande skogar

Sammanfattning

- Världsnaturfonden WWF ställer sig positiv till flera av förslagen till gröna steg, däribland gröna steg för tillskapande av död ved och natur- och kulturmiljövårdande skötsel. Mål för sådana konkreta åtgärder kan förhoppningsvis driva på en förbättring av skogssektorns miljöarbete de närmsta åren. Vi kan däremot inte ställa oss bakom det samlade förslaget som har en alldeles för låg ambitionsnivå.
- Förslaget innehåller sammantaget för många ofärdiga gröna steg som kräver ytterligare arbete. Detta riskerar att försena den praktiska implementeringen vilket är problematiskt med tanke på att det endast är åtta år kvar till måläret 2030. WWF anser att flera av dessa ofärdiga förslag bör ersättas av gröna steg för konkreta åtgärder i skogen som kan börja genomföras i närtid.
- Flera av de gröna stegen innehåller endast mål för utvecklingen av tillstånd. Ambitionen att ha en tydlig effektkedja mellan genomförda åtgärder, tillståndsindikatorer och preciseringar verkar därmed glömts bort i arbetet. Genom att komplettera förslaget med mål för fler konkreta åtgärder kan den framtida implementeringen bli mer motivationsskapande för skogssektorns aktörer. Dessa åtgärder bör leverera mot ett antal prioriterade miljömålsindikatorer i den befintliga uppföljningen av Levande skogar.
- För att vända trenden för Levande skogar krävs kraftfulla åtgärder för att hejda den pågående förlusten och fragmentiseringen av livsmiljöer för hotade arter. För WWF har det därför varit viktigt med ett grönt steg för arealen frivilliga avsättningar vilket nu saknas.
- WWF är kritiska till hur Skogsstyrelsen strukturerat upp arbetet med att fram delmål för Levande skogar. Skogsstyrelsen borde säkerställt arbetets relevans genom att tillsammans med naturvårdsforskare på förhand peka ut vad som måste prioriteras i miljömålsarbetet de närmaste åren. Samverkansprocessen skulle sedan ta fram förslag på konkreta åtgärder inom dessa ramar. Nuvarande upplägg skapar en otydlighet om hur arbetet med Gröna steg förhåller sig till Levande skogar och resurser riskerar att läggas på åtgärder med begränsad effekt. Vidare är det inte seriöst att ge en samverkansprocess där olika aktörer försöker värna sina intressen mandat att utföra objektiva bedömningar av åtgärders och indikatorers relevans för Levande skogar. Detta särskilt mot bakgrund av att skogsnäringens synpunkter väger tyngre. För att värna miljömålsarbetets legitimitet måste sådana bedömningar utföras av forskare och naturvårdsexperter på berörda myndigheter.

Övergripande synpunkter

Världsnaturfonden WWF anser att arbetet med att konkretisera miljömålsarbetet borde utformats på ett annat sätt än den samverkansprocess som nu genomförts i Skogsstyrelsens regi. Vi anser att en samverkansprocess bestående av skogssektorns olika intressenter inte bör ges mandat att bedöma olika miljömålsindikatorers relevans för Levande skogar och en sådan process bör heller inte utveckla nya miljömålsindikatorer. Detta särskilt mot bakgrund av att skogsnäringens synpunkter vägt tyngre än andra intressenters i processen. Det finns redan nyligen uppdaterade indikatorer och mått som är relevanta för preciseringarna till Levande skogar. För att skapa en kunskapsbaserad legitimitet bör utvecklingen av "gröna steg" bygga på naturvårdsexpertis inom berörda myndigheter men också på forskning inom området. Skogsstyrelsen och andra relevanta myndigheter borde därför tillsammans med naturvårdsforskare på förhand valt ut de områden som ska prioriteras i arbetet med Levande skogar de närmsta åren. Samverkansprocessen arbete skulle därmed begränsats till att utveckla åtgärder som levererar mot ett antal på förhand utvalda befintliga miljömålsindikatorer där statistisk över nuläget finns att tillgå. Med ett sådant upplägg skulle det vara tydligt hur de gröna stegen hänger ihop med den befintliga uppföljningen av Levande skogar, annars ser vi en stor risk att miljömålsuppföljningen urholkas.

Läget för miljömålskvalitetsmålet Levande skogar är allvarligt med en för närvarande negativ utveckling. Denna samverkansprocess avser att konkretisera skogssektorns miljömålsarbete, och givet den prekära situationen för Levande skogar är det viktigt att de deltagande aktörerna är villiga att ta krafttag för att förbättra situationen. Detta inkluderar att acceptera åtgärder som leder till minskade avverkningsmöjligheter. WWF har under hela processen framfört att det är helt centralt att sätta ett arealmål för att öka frivilliga avsättningar, en åtgärd som genom att minska risken för att skyddsvärd skog fortsatt avverkas skulle ha en direkt positiv effekt för Levande skogar. Tyvärr har de deltagande skogliga aktörerna inte varit intresserade av att undersöka möjligheterna för ett grönt steg för arealen frivilliga avsättningar. Skogsnäringen var kritiska till det förra etappmålet avseende frivilligt skydd som man menar togs fram med bristande förankring. Mot denna bakgrund tycker vi det är olyckligt att man inte tog chansen att själva delta i utvecklandet i ett nytt arealmål inom ramen för denna process. WWF anser att Skogsstyrelsen bör lägga fram förslag på nya etappmål till regeringen för viktiga åtgärder som saknas i förslaget till Gröna steg, däribland ett arealmål för frivilligt skydd.

WWF tror inte att förslaget till gröna steg från samverkansprocessen kommer ta oss närmare uppfyllelse av miljömålskvalitetsmålet Levande Skogar. WWF står inte bakom förslaget som tagits fram. Det samlade förslaget har en för låg ambitionsnivå och innehåller dessutom för många ofärdiga gröna steg. Det senare beror delvis på avsaknad av nulägesbeskrivningar där arbetet med att sätta målnivåer för vissa gröna steg skjuts på framtiden i avvaktan på statistik från hänsynsuppföljningen. Andra gröna steg svarar upp mot olika identifierade utvecklingsbehov i miljömålsarbetet och måste utvecklas vidare i fortsatta processer innan de kan resultera i förslag på konkreta åtgärder i skogen. WWF anser att det samlade förslaget skulle stärkas om flera av dessa ofärdiga förslag ersätts av gröna steg för konkreta åtgärder som kan börja genomföras i närtid. Precis som Skogsstyrelsen skriver på sida 9 i rapporten håller WWF med om att gröna steg för åtgärder är mer motivationsskapande än mål som riktar in sig på tillstånd i miljön. Arbetet borde därför i högre grad inriktats mot att ta fram målsättningar för konkreta åtgärder. I början av processen fanns det en uttalad ambition om att det skulle finnas en tydlig effektkedja mellan genomförda åtgärder i skogen, tillståndsindikatorer och preciseringarna till Levande skogar (se figur på sida 9). Detta verkar sedan glömts bort i processen och många gröna steg innehåller endast mål för utvecklingen av tillstånd. För att göra den framtida implementeringen mer motivationsskapande för skogssektorns aktörer bör förslaget kompletteras med mål för flera åtgärder, under de specifika synpunkterna nedan ger vi en del konkreta förslag.

Specifika synpunkter på de gröna stegen:

Tabell: Sammanfattning av WWFs synpunkter på förslagen till gröna steg.

Grönt steg	Sammanfattning av WWFs synpunkter
Överfarter till vattendrag	Relevant grönt steg men eftersom det verkar mycket osäkert om man kan få fram statistik i närtid bör det nog avskrivas för tillfället. Att sätta mål för konkreta åtgärder som minskar överfarter och skador kan göra steget mer motivationsskapande.
Kantzoner vid vattendrag	Byt ut ett av stegen till ett mål som syftar till att öka andel kantzoner över en viss minimibredd. Kan behöva avskrivas på grund av avsaknad av nulägesbeskrivning.
Påverkan på kulturmiljöer	Bra förslag.
Död ved	WWF ser ett stort behov av att öka mängden död ved och ser positivt på målet om att öka mängden tillskapad död ved med 25 % till 2028. Däremot anser vi att förslaget om att öka totala mängden död ved bör avskrivas om inte målnivån höjs väsentligt. Mycket tyder på att det är framför allt är död granved som ökar och inte som konsekvens av aktiva åtgärder från skogsbruket.
Lövrik skog i olika åldersklasser	Ok förslag. Använd SKA 2022 för att undersöka rimligheten i målnivån. Mål för konkreta åtgärder för att gynna löv, såsom lövgynnade röjning och gallring, bör tas fram för att göra steget mer motivationsskapande.
Gammal skog med indikation på naturvärde	För att göra steget mer motivationsskapande bör det sättas exklusiv formellt skyddad skogsmark. Arealmål för frivilliga avsättningar bör tas fram för att långsiktigt öka den potentiella tillgången på denna typ av skog.
Utveckling av vissa arter av lövträd (RASE)	Det gröna steget bör inte fokusera på att öka stamantalet av RASE. Steget bör kompletteras med mål för konkreta åtgärder, exempelvis lövgynnade röjning.
Natur- och kulturmiljövårdande skötsel	Nulägesanalysen bör vara mer omfattande än vad som nu föreslås. Viktigt att använda kunskap och implementera åtgärdsförslag från den nationella strategin för natur och kulturmiljövårdande skötsel som håller på att tas fram.
Anpassad skötsel i skogar med kombinerade mål eller förstärkt hänsyn	Vi stödjer inte förslaget då det saknas en initial grundlig analys av naturvårdsnnyttan med dessa två mycket breda begrepp. Detta krävs för att bedöma om gröna steg för dessa åtgärder skulle bidra till ökad måluppfyllelse av Levande skogar.
Kvalitet på frivilliga avsättningar	Nulägesbeskrivning bör vara mer omfattande än vad som nu föreslås och information om de frivilliga avsättningarnas bonitet måste samlas in. Kvalitetsbegreppet måste förtydligas och det gröna steget bör relateras till areal genom att man bedömer hur stor andel av avsättningarna som uppfyller kvalitetskraven.
Tätortsnära skog	Ok förslag.
Förbättrad bevarandestatus för arter	Intressant förslag men det behöver förtydligas vilka/vilken befintliga miljömålsindikatorer steget avser att påverka. Utöka antalet kvittensarter, inkludera paraplyarter och arter som svarar på medellång/längre sikt bland kvittensarterna.
Ekologisk konnektivitet i skogslandskapet	Måste kompletteras med konkreta åtgärder för att målet ska kunna nås. Detta inkluderar arealmål för frivilliga avsättningar och en grundlig uppföljning av de frivilliga avsättningarnas naturvårdskvalité med transparanta uppföljningsmetoder.

Överfarter till vattendrag

WWF anser att detta är ett bra grönt steg som genom att det påverkar en befintlig miljömålsindikator är relevant för Levande skogar. Men det är problematiskt att Skogsstyrelsen enligt rapporten för närvarande inte vet om, eller när, statistik avseende skador vid överfarter kommer kunna redovisas. För att säkerställa att arbetet med de gröna stegen inte försenas bör detta tills vidare avskrivas som ett grönt steg. Det kan tas in vid en framtida revision när en ordentlig nulägesbeskrivning finns tillgänglig. Vidare anser WWF att detta steg skulle kunna göras mer motivationsskapande om det även baserades på konkreta åtgärder som kan utföras för

att undvika överfarer och skador vid överfarer. Vi vet inte hur möjligheterna ser ut att för att samla in statistik på detta.

Kantzoner vid vattendrag

WWF tycker att det är positivt med ett grönt steg för kantzoner vid vattendrag då det direkt kopplar till en befintlig miljömålsindikator. Men här saknas statistik över nuläget vilket kommer att försena framtagandet. WWF anser att målet om att öka andelen vattendrag med kantzon efter avverkning ska ersättas av ett mål som syftar till att öka andelen vattendrag som har en kantzon över en viss minimibredd. Målet bör baseras på bredden som krävs för att typiska arter som lever längst med vattendrag ska kunna fortleva efter avverkning, exempelvis arter beroende av det speciella mikroklimatet (se fotnot för exempel på publikationer¹). Minimibredden bör tas fram i dialog med relevanta naturvårdsforskare. Kantzonens bredd bör även vara motiverad utifrån att förhindra erosion och skador i själva vattendragen

Påverkan på kulturmiljöer

WWF ställer sig positiv till ett grönt steg som syftar till att minska skadorna på kulturmiljöer. Det gröna steget har hög relevans för Levande skogar då det påverkar en befintlig miljömålsindikator. Problemen med för höga skadenivåer är välkänt och det finns bra statistik på området. Det är också positivt att det gröna steget pekar ut en konkret åtgärd (skapa kulturstubbar) som markägare kan genomföra för att minska skadenivån. Vidare anser WWF att gröna steg med samma konstruktion, men som syftar till att minska skadorna på olika typer av hänsynskrävande biotoper vore ytterst relevanta för Levande skogar. Skogsstyrelsen bör därför säkerställa att statistik avseende negativ påverkan på hänsynskrävande biotoper samlas in i hänsynuppföljningen.

Död ved

WWF anser att det är viktigt att gröna steg tas fram för att öka mängden död ved då det ingår bland de befintliga miljömålsindikatorerna och är relevant för flera preciseringar till Levande Skogar. WWF har i samverkansgruppen drivit på för att gröna steg ska fokusera på de typer av död ved som är mest högrelevanta för Levande skogar, såsom exempelvis grov död ved, och/eller fokusera på områden där utvecklingen inte varit lika positiv, såsom exempelvis död ved av tall. Trots detta föreslås nu ett grönt steg för den totala mängden död ved i hela landet. Målnivån på 10 % ökning är dessutom lågt satt och skulle innebära en inbromsning av nuvarande ökningstakt. Givet de mycket omfattande angreppen av granbarkborre under de senaste åren är det mycket troligt att målet överskrids utan några insatser inom skogsbrukets miljöarbete. WWF anser att denna del av det gröna steget ska strykas.

WWF är däremot positiv till målet om att öka mängden tillskapad ved med 25 % till 2028. Detta rör sig om en konkret åtgärd som skogsägare och skogliga aktörer har full rådighet över. Till skillnad från det andra förslaget kan detta förslag driva på en verklig förbättring av skogsbrukets miljöarbete de närmsta åren.

¹ Oldén, A., Peura, M., Saine, S., Kotiaho, J.S., Halme, P., 2019a. The effect of buffer strip width and selective logging on riparian forest microclimate. *Forest Ecology and Management*, 453.

Oldén, A., Selonen, V. A.O., Lehtonen, E., Kotiaho, J. S. 2019b. The effect of buffer strip width and selective logging on streamside plant communities. *BMC ecology* 19, 9.

Hylander, K., Jonsson, B G. & Nilsson, C. 2002. Evaluating buffer strips along boreal streams using bryophytes as indicators. *Ecological Applications* 12(3), 797-806.

Hylander, K., Nilsson, C. & Göthner, T. 2004. Effects of bufferstrip retention and clearcutting on land snails in boreal riparian forests. *Conservation Biology* 18(4), 1052-1062.

Lövrik skog i olika åldersklasser

WWF ser positivt på faktumet att förslaget innehåller separata gröna steg för yngre respektive äldre lövrik skog. Detta är i linje med de synpunkter vi framfört på samverkansgruppens möten. Vi anser att målnivåerna för de gröna stegen verkar lågt satta men har trots redogörelsen i rapporten svårt att själva bedöma rimligheten. Vi har tidigare framfört att det vore önskvärt om målnivåerna stäms av med scenarioresultat som nu tas fram inom SKA 2022. I SKA 2022 kommer scenarier med dagens skogsbruk jämföras med scenarier som bland annat syftar till att öka andelen löv. Att titta på utvecklingen för trädslagsfördelningen under de första tio åren i dessa simuleringar borde kunna ge värdefull information om rimligheten i målnivåerna. För att göra detta gröna steg mer motivationsskapande vore det önskvärt om det kompletterades med siffersatta mål för lövgynnad röjning och gallring i produktionsskog.

Gammal skog med indikation på naturvärden.

Vi anser givetvis att det är önskvärt att miljömålsarbetet inriktas på att öka arealen gammal skog med indikation på naturvärde. I detta fall rör det sig om en vidareutveckling av en befintlig miljömålsindikator som om den antas troligen är ett bra bidrag i uppföljningen av Levande Skogar. Men om de gröna stegen ska vara motivationsskapande för skogsbruket förstår vi inte varför detta gröna steg även inkluderar formellt skyddad skogsmark.

Här anser vi att man bör skilja på andelen gammal skog i formellt skyddad skog och övrig skogsmark. Under processen har det framkommit att olika skogliga aktörer tycker det är mycket viktigt att det formella skyddet inkluderas. Därför är vi öppna för en kompromiss, där två separata gröna steg för inklusive respektive exklusive formellt skyddad skogsmark tas fram. Vidare anser WWF att det gröna steget måste kompletteras med konkreta åtgärder som långsiktigt kan öka tillgången på denna typ av skog, exempelvis ett arealmål för frivilliga avsättningar.

Utveckling av vissa arter av lövträd (RASE)

WWF är positiv till förslaget men vill att steget utformas delvis annorlunda. I svensk ungskog finns det enligt tabell 5 (se sida 32) 187–480 stammar RASE per hektar. Bristen på trädformiga individer verkar därmed inte vara kopplad till brist på föryngring utan orsakas av ett högt betestryck i kombination med att dessa trädslag riskerar att röjas bort vilket hindrar den vidare utvecklingen. Att sätta ett mål om att det totala stamantalet RASE ska öka med 10 % till 2025 känns därför felriktat. Det finns redan tillräckligt med stammar och det gröna steget bör fokusera på att en större andel av dessa stammar ska ha en gynnsam konkurrensstatus och att arealen med ungskog där RASE har gynnsam status ökar. Det gröna steget måste även kompletteras med mål för konkreta åtgärder för att göras mer motivationsskapande, exempelvis mål för lövgynnad röjning.

Natur- och kulturmiljövårdande skötsel

WWF är positiv till ett grönt steg för natur- och kulturmiljövårdande skötsel som genom att påverka en befintlig miljömålsindikator har hög relevans för Levande Skogar. Det är också bra att man inledningsvis genomför en nulägesanalys för att beskriva dagens aktivitetsnivå och vilka behov som finns. Vi har i samverkansprocessen kontinuerligt framfört att det är viktigt att följa upp kvalitetsaspekter och naturvårdsnytta av de åtgärder som utförs. För detta syfte tror vi inte att den begränsade nulägesanalys som ska vara klar till 2023 är tillräcklig, utan naturvårdande skötsel bör även ingå i uppföljningen av kvalitén på frivilliga avsättningar som ska slutredovisas 2025. Detta hindrar inte att man kan sätta konkreta målsättningar för olika natur- och kulturmiljövårdande åtgärder tidigare. Detta gröna steg relaterar till Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens pågående arbetet med att ta fram en nationell strategi för natur och

kulturmiljövårdande skötsel. WWF tycker det är viktigt att denna parallella process resulterar i en strategi med konkreta åtgärder som i närtid kan börja implementeras inom ramen för arbetet med Gröna steg.

Anpassad skötsel i skogar med kombinerade mål eller förstärkt hänsyn

Det gröna steget för anpassad skötsel-förstärkt hänsyn påverkar inte direkt någon befintlig indikator i miljömålsuppföljningen. Vidare är anpassat brukande och förstärkt hänsyn mycket breda begrepp vilket gör det omöjligt att utan analys veta om, och hur, de bidrar till Levande skogar. Om anpassat brukande-förstärkt hänsyn i hög grad används för att möjliggöra ett brukande av skyddsvärda skogar kan nettoeffekten till och med vara negativ trots att det får en positiv effekt i miljömålsuppföljningen. Därför har vi tidigare framfört att naturvårdsnyttan med anpassad skötsel-förstärkt hänsyn måste undersökas inom ramen för den större utredningen som även undersöker kvaliteten av de frivilliga avsättningarna. I förslaget ingår inte någon sådan grundlig undersökning utan endast en enklare enkätundersökning, vilket gör att vi inte heller ställer oss bakom förslaget till grönt steg. Även om WWF är starkt positiv till en omställning till ett mer variationsrikt skogsbruk tycker vi att naturvårdsnyttan med anpassat brukande-förstärkt hänsyn måste analyseras innan det inkluderas som ett grönt steg till Levande skogar.

Som redan nämnts ett flertal gånger har WWF inom ramen för denna process drivit på för att det ska tas fram ett grönt steg för arealen frivilliga avsättningar (se övergripande kommentarer). Till skillnad från anpassat brukande skulle ett sådant steg påverka en befintlig miljömålsindikator och kommer därmed helt säkert ha en positiv effekt på Levande skogar.

Kvalitet på frivilliga avsättningar

WWF ser positivt på ett grönt steg som undersöker kvalitén på de frivilliga avsättningarna. För att kunna undersöka naturvärdeskvalitén och funktionaliteten av de frivilliga avsättningarna på ett meningsfullt sätt, vilket nu föreslås, krävs dock en hög grad av transparens från skogsbruket avseende avsättningarnas beståndsegenskaper och naturvärden, men även dess geografiska läge. Vi förordar därför en mer omfattande nulägesbeskrivningen än den föreslagna aggregerade övergripande beskrivningen baserad på enkätundersökningar. WWF har i tidigare remissvar föreslagit en frivillig inrapportering av skogsbrukets avsättningar vilket Skogsstyrelsen även tog upp i sin slutrapport till regeringen. Vi anser att det system för frivillig inrapportering av frivilliga avsättningar som nu utvecklas av Skogsstyrelsen bör användas i arbetet med detta gröna steg. Med en transparent inrapportering av frivilliga avsättningar finns förutsättningar för att dessa marker ska kunna klassas som skyddade i internationell inrapportering. Eftersom skogsnäringen har ett intresse av dessa marker ska räknas in förutsätter vi att de är villiga att vara transparanta i det framtida arbetet.

För att bli ett funktionellt verktyg i ett framtida förbättringsarbete av de frivilliga avsättningarnas naturvärdeskvalitet anser WWF att det är viktigt att kvalitetsbegreppet i det gröna steget förtydligas och relateras till areal. Konkret innebär detta att kvalitetskrav måste tas fram som preciserar vilka egenskaper i de uppgifter man kan samla in som vanligen indikerar höga naturvärden. Givet fastslagna kvalitetskrav bedömer man sedan hur stor areal av de frivilliga avsättningarna som har god kvalitet och vilka utvecklingsbehov som föreligger.

Vi noterar att information om de frivilliga avsättningarnas bonitet inte föreslås ingå i nulägesbeskrivning (se sida 42). WWF anser att detta är viktig information som behöver samlas in för att möjliggöra en analys av de frivilliga avsättningarnas representativitet, vilket enligt förslaget också ska ingå i undersökningen.

Tätortsnära skog

WWF anser att detta är ett bra förslag på grönt steg.

Förbättrad bevarandestatus för arter

WWF ställer sig positiv till ett grönt steg som syftar till att förbättra bevarandestatusen för arter. Det är oklart om det gröna steget ska baseras på rapporteringen av bevarandestatus för ingående arter i EU:s habitatdirektiv eller på arters status i rödlistan, eller en kombination. Detta behöver förtydligas i rapporten. Vidare anser WWF att antalet utvalda kvittensarter bör öka och för att säkerställa en långsiktighet i arbetet bör man även inkludera arter som svarar långsammare på förändringar i livsmiljön. För att säkerställa en hög relevans för miljömålet Levande skogar är det viktigt att några paraplyarter med höga habitatkrav väljs ut som kvittensarter, det vill säga arters vars bevarandestatus (eller status i rödlistan) korrelerar med en mängd andra hotade arter. För att göra det gröna steget mer motivationsskapande bör man även ta fram tydliga mål för konkreta åtgärder som gynnar de utvalda kvittensarterna.

Ett alternativt förslag är att man baserat på en sammanställning av åtgärdsprogram för hotade arter sätter gröna steg för ett antal vanligt förekommande ”nyckelåtgärder” som svarar upp mot behov hos en stor andel av våra rödlistade arter.

Ekologisk konnektivitet i skogslandskapet

WWF är i grunden positiv till att ett grönt steg som syftar till ökad konnektiviteten i skogslandskapet tas fram. Men här krävs konkreta åtgärder för att hejda fortsatt förlust och fragmentisering av värdefulla livsmiljöer. Den artikel som rapporten refererar till² visar att konnektiviteten endast är god i den fjällnära regionen där skogsbruk bedrivs med lägre intensitet och en hög andel av skogsmarken är formellt skyddad. Det innebär ett behov av att i stora delar av Sverige utveckla ett mer varierat och naturnära skogsbruk och att krafttag tas för att skydda och restaurera mer skog. Tyvärr är de föreslagna gröna stegen otillräckliga för att åstadkomma detta. Det vore mycket värdefullt om det samlade förslaget kompletterades med ett arealmål för frivilliga avsättningar och en mer omfattande uppföljning av de frivilliga avsättningarnas naturvärdeskvalitet med transparanta uppföljningsmetoder. Då skulle förslaget innehålla konkreta åtgärder som kan leverera mot denna ambitiösa målsättning.

För Världsnaturfonden WWF

Isak Lodin
Sakkunnig Svensk Skog

Linda Berglund
Biträdande avdelningschef Skog och Arter

² Angelstam P., m.fl. 2020: Sweden does not meet agreed national and international forest biodiversity targets: A call for adaptive landscape planning. Landscape and Urban Planning 202 (2020).